

Bijlage 2 Gevolgen ambities en keuzes voor het saldo van huishoudens

Het Nibud rekent de effecten van landelijk en gemeentelijk beleid door in de minima effect rapportage (MER). Om door te rekenen wat de effecten zijn van het voorgenomen beleid in de beleidsnota Financiële bestaanszekerheid hebben we deze toegepast op de MER 2024 die een doorkijk geeft van de verwachte situatie in 2024. Dit rapport wordt nu afgerond door het Nibud en zal op korte termijn aan de raad worden toegezonden.

Bij het lezen van de MER is het belangrijk om met een aantal voorbehouden rekening te houden. De MER gaat uit van gemiddelde maandbedragen die in de werkelijke situatie kunnen afwijken. Ook veronderstelt de MER dat inwoners zeer goed met geld kunnen omgaan, alle inkomensondersteunende maatregelen aanvragen en geen grote onvermijdbare persoonlijke uitgaven hebben. Bij het gebruik van de MER houden we scherp dat het een fictieve werkelijkheid is. Dat neemt niet weg dat de MER een belangrijke functie heeft in het opstellen van ons beleid, omdat het globaal inzicht verschaft in de gemiddelde financiële positie van huishoudens met een laag inkomen.

Om inzicht te krijgen in de gevolgen het voorgestelde beleid hebben we de ambities en besparingen vertaald in (vooralsnog fictieve) maatregelen. De nieuwe bedragen voor de individuele inkomens toeslag (IIT) worden bijvoorbeeld pas op een later moment vastgesteld. Deze maatregelen worden hieronder weergegeven. Er is geen garantie dat er met dezelfde maatregelen in 2025 een soortgelijk beeld ontstaat. Pas als de verordeningen daadwerkelijk zijn aangepast en het beeld van 2025 duidelijk is, kan concreet worden aangegeven wat het effect is op een gemiddeld huishouden. Dit is ook afhankelijk van rijksbeleid.

Fictieve maatregelen ambities en keuzes beleidsnota		
	<u>Per jaar</u>	<u>Per maand</u>
<u>IIT nieuw (1 jaar 125% WSM)</u>		
Zonder kinderen	€ 125	€ 10
Met kinderen jonger dan 12 jaar	€ 50	€ 4
Met kinderen tussen de 12 en 17 jaar	€ 800	€ 67
<u>Extra budget kinderen</u>		
1 kind	€ 100	€ 8
2 kinderen	€ 200	€ 17
4 kinderen	€ 400	€ 33
<u>Mogelijk effect aanpassing U-polis naar gemeentepolis*</u>		
Alleenstaanden		€ -18
Samenwonend/gehuwd		€ -33
<u>Afschaffing RTZ</u>		
Per persoon	€ -200	€ -16
<u>Compensatieregeling parkeren</u>		
Alleenstaande	€ 25	€ 2
Samenwonend/gehuwd	€ 50	€ 4

* Mogelijk effect aanpassing U-polis naar gemeentepolis

We gaan er in de voorgestelde tabel vanuit dat de besparing op de gemeentelijke bijdrage volledig wordt doorbelast aan onze inwoners. Hierbij gaan we uit van het minst gunstige scenario, waarbij inwoners dezelfde prijs blijven betalen als ze nu doen voor de U-Polis, verhoogd met de gemeentelijke bijdrage die dan zou wegvallen. De verwachting is echter dat er een goedkopere zorgverzekering beschikbaar is. Dan wel via de markt, dan wel via een gemeentepolis (waarvoor de aanbesteding volgend jaar wordt gestart). Zoals in de beleidsnota is genoemd wordt het beschikbare budget in ieder geval in gezet voor gezinnen met hoge zorgkosten en een laag inkomen.

Tabellen minima effect rapportage

Hieronder zijn drie tabellen weergegeven op basis van de minima effectrapportage 2024. De tabellen geven het saldo van verschillende huishoudtypen weer voor drie verschillende situaties. Met saldo wordt bedoeld alle inkomsten min uitgaven per maand:

- Tabel 1 geeft een overzicht van het saldo voor de situatie zonder Utrechts armoedebeleid. Concreet betekent dat de volgende regelingen niet meegenomen zijn:
 - o Gemeentelijke bijdrage premie collectieve zorgverzekering
 - o U-pas
 - o Vergoeding peuterspeelzaal
 - o Energietoeslag
 - o Regeling tegemoetkoming zorgkosten
 - o Vergoeding maaltijdvoorziening, dieetkosten en waskosten via de bijzondere bijstand
- Tabel 2 geeft een overzicht van het saldo voor de situatie bij ongewijzigd beleid zonder de individuele inkomenstoeslag.
- Tabel 3 geeft een overzicht van het saldo voor de situatie waarbij rekening is gehouden met de ambities en keuzes in de beleidsnota. Concreet betekent dat met de bedragen uit bovenstaande tabel is gerekend.

Tabel 1 Saldo huishoudens zonder Utrechts armoedebeleid							
Tabel	Huishoudtype	100	110	125	130	140	150
1	Alleenstaande tot AOW-leeftijd	10	30	224	289	386	479
2	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	267	319	469	512	592	640
3	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd (AIO)	174	319	469	512	592	640
4	Alleenstaande met 2 jonge kinderen	364	262	404	469	546	676
5	Alleenstaande met 2 oudere kinderen	66	70	264	329	459	589
6	Paar zonder kinderen tot AOW-leeftijd	-43	16	182	219	287	346
7	Paar zonder kinderen vanaf AOW-leeftijd	257	302	461	519	631	739
8	Paar zonder kinderen vanaf AOW-leeftijd (AIO)	113	302	461	519	631	739
9	Paar met 2 jonge kinderen	119	178	343	380	445	481
10	Paar met 2 oudere kinderen	-154	-95	71	108	172	209
11	Paar met 4 kinderen	-1	58	223	260	325	361
12	Alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	-159	-140	53	118	214	306
13	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	100	142	292	334	414	461

Tabel 2 Saldo huishoudens bij ongewijzigd beleid (zonder IIT*)

	Huishoudtype	100	110	125	130	140	150
1	Alleenstaande tot AOW-leeftijd	39	59	253	289	386	479
2	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	305	348	498	512	592	640
3	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd (AIO)	203	348	498	512	592	640
4	Alleenstaande met 2 jonge kinderen	420	318	460	525	538	666
5	Alleenstaande met 2 oudere kinderen	159	163	357	422	549	589
6	Paar zonder kinderen tot AOW-leeftijd	13	72	238	219	287	346
7	Paar zonder kinderen vanaf AOW-leeftijd	313	358	517	519	631	739
8	Paar zonder kinderen vanaf AOW-leeftijd (AIO)	169	358	517	519	631	739
9	Paar met 2 jonge kinderen	202	260	425	370	424	460
10	Paar met 2 oudere kinderen	-34	25	191	108	172	209
11	Paar met 4 kinderen	165	224	389	260	325	361
12	Alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	-20	-1	192	230	326	418
13	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	236	276	317	319	399	446

*IIT wordt in deze tabel buiten beschouwing gelaten omdat op basis van het huidige beleid inwoners hier pas na 3 jaar lang een laag inkomen recht op hebben. In het voorgestelde beleid (volgende tabel) hebben inwoners hier al recht op hebben bij 1 jaar laag inkomen.

Effecten ambities en keuzes beleidsnota

We zien dat de voorgestelde maatregelen een positief effect hebben op huishoudens met (oudere) kinderen. Waar paren met oudere kinderen op basis van het huidige beleid nog niet konden rondkomen, kunnen ze dat door de impuls aan de IIT en U-Pas wel. Door de besparingen op de gemeentelijke bijdrage aan de zorgpolis en de afschaffing van de RTZ kunnen inwoners met hoge zorgkosten minder goed rondkomen. Daarbij dient te worden opgemerkt dat deze tabellen uitgaan van de minst gunstige situatie voor inwoners met hoge zorgkosten. Zoals eerder toegelicht is het nog onduidelijk wat het effect is van een stadsbrede polis met de voorgestelde besparing. Een goede dekking en betaalbaarheid blijven belangrijke uitgangspunten in de aanbesteding. De verwachting is dan ook dat het werkelijke beeld beter uitvalt. Als we de besparing niet een op een doorrekenen betekent dit dat het saldo voor alle huishoudtypen met een inkomen tot en met 125% met € 18 of € 33 stijgt. De daadwerkelijke effecten zijn afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding. Daarnaast wordt ook de bijzondere bijstand verruimd en vereenvoudigd. Deze effecten zijn niet terug te zien in deze tabel, omdat de bijzondere bijstand geen structurele inkomensregeling is.

Tabel 3 Saldo huishoudens met ambitie en keuzes beleidsnota (met IIT)							
Tabel 1	Huishoudtype	100	110	125	130	140	150
1	Alleenstaande tot AOW-leeftijd	34	54	248	289	386	479
2	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd	289	332	482	512	592	640
3	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd (AIO)	187	332	482	512	592	640
4	Alleenstaande met 2 jonge kinderen	425	341	438	525	538	666
5	Alleenstaande met 2 oudere kinderen	244	230	424	422	549	589
6	Paar zonder kinderen tot AOW-leeftijd	-5	54	220	219	287	346
7	Paar zonder kinderen vanaf AOW-leeftijd	284	329	521	519	631	739
8	Paar zonder kinderen vanaf AOW-leeftijd (AIO)	140	231	488	519	631	739
9	Paar met 2 jonge kinderen	194	252	417	370	424	460
10	Paar met 2 oudere kinderen	21	80	246	108	172	209
11	Paar met 4 kinderen (met 1 kind ouder dan 12 jaar)	236	295	460	260	325	361
12	Alleenstaande tot AOW-leeftijd met zorg	-42	-23	189	214	310	402
13	Alleenstaande vanaf AOW-leeftijd met zorg	203	243	302	303	383	440

Legenda tabel	
	Negatief saldo
	Armoedeval
	Armoedeval blijft doorlopen

